

***Van gemeenteraad
tot gemeenteraad***

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

1^e CONCEPT

Griffie Beverwijk
ten behoeve van de bespreking
in het presidium van 17 januari 2022.

**Overdrachtsdocument
Gemeente Beverwijk**

13 januari 2022

Voorwoord

Een sterke raad doet ertoe.

Voor elke gemeenteraad is het een uitdaging om niet alleen formeel het hoogste bestuursorgaan te zijn, maar ook in de praktijk van alle dag het meest invloedrijke orgaan in de lokale democratie te zijn. De ervaringen van de huidige raad delen met de na de raadsverkiezingen aantredende nieuwe raad kan daarbij helpen.

Als hulpmiddel hierbij heeft de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden voor uw raad een overdrachtsdocument gemaakt met vragen en aandachtspunten die u uw nieuwe raad kunt meegeven.

Het Beverwijkse presidium van fractievoorzitters heeft besloten om zo'n document op te (laten) stellen.

Het document is overwegend beschrijvend van aard en richt zich naast de algemene regelgeving en praktijk vooral op de Beverwijkse raad. Het bevat achtergrond, feiten en punten van overdracht aan de nieuwe raad. De nieuwe raad kan daar zijn voordeel mee doen, zeker in de eerste maanden waarbij een goede overdracht van belang is!

Lars Wieringa
Raadsgriffier Beverwijk

Thema's

1.	Lokale democratie.....	4
2.	Informatievoorziening	5
3.	Raad als opdrachtgever en kadersteller	6
4.	Raad in de regio	7
5.	Vergaderstructuur	8
6.	Voorzitter van de raad	9
7.	Raad als werkgever.....	10
8.	Raad en hulptroepen.....	11
9.	Agressie, intimidatie en integriteit.....	12
10.	Formatieproces.....	13
11.	Specifieke onderwerpen	14
12.	Procesoverdracht	15

1. Lokale democratie

Welke adviezen en aandachtspunten geeft de raad mee aan de nieuwe raad op zaken als inspraakrecht, referenda, burgerbetrokkenheid en participatie van álle inwoners?

Inspreekrecht

Het inspraakrecht voor inwoners is een belangrijk instrument. Het stelt inwoners in staat direct betrokkenheid te tonen en optimaal gebruik te maken van hun positie in het democratische bestel bij het besluitvormingsproces. In Beverwijk is ruime ervaring opgedaan als het gaat om het inspraakrecht. Bij raadscommissies wordt verwezen naar de griffie die het proces van inspreken verder regelt. Uitgangspunt is dat insprekers zoveel mogelijk de ruimte wordt gegeven binnen de kaders van de Verordening op de raadscommissie. Inspreken is niet mogelijk tijdens raadsvergaderingen.

Referenda

Het referendum is een middel dat in Beverwijk vrijwel niet is ingezet. Voor zowel bindende en raadplegende referenda dient een geschikt onderwerp aanwezig te zijn. Voor mogelijkheden rond het opzetten van referenda vragen wij contact te zoeken met de griffier. In overleg en in samenspraak met de organisatie wordt dan bekeken welke mogelijkheden er zijn.

Participatie

Inspraak en participatie gaan hand in hand in Beverwijk. Sinds enkele jaren voert de gemeente actief beleid op het bevorderen van participatie. Aan de hand van de Tijdelijke Raadscommissie Inwoners Participatie (TRIP) heeft de raad hier invulling aan gegeven in de raadsperiode 2018-2022.

Uw raad heeft op 28 juni 2018 een amendement aangenomen - n.a.v. het rekenkamer (RKC) onderzoek Burgerparticipatie (INT-18-43689) - waarbij het presidium werd gevraagd om een raadsvoorstel voor te bereiden voor het instellen van een tijdelijke onderzoekscommissie. Deze onderzoekscommissie komt met concrete handvatten die passen bij Beverwijk. Onderzoeksbureau +Anderen (voorheen Volq) is de opdracht aangegaan en heeft met raad en commissie gewerkt aan het vormgeven van een eindvoorstel dat in de praktijk kan worden toegepast. Het uiteindelijke raadsvoorstel (INT-20-55584) is unaniem door de raad aanvaard.

De begeleidingscommissie participatie (bestaande uit zes raadsleden en ondersteund door de griffier) heeft het voorbije jaar met name onderzocht of en op welke manier de gemeente de handvatten uit het raadsvoorstel heeft toegepast. Belangrijk is dat het niet zozeer gaat om de inhoud van het onderwerp, maar om de participatie ervan. De raad heeft (najaar 2020) besloten om de Beverwijkse participatieaanpak als standaardaanpak van participatie te benoemen een daarbij een viertal onderwerpen aan te dragen waarop de geschetste participatieaanpak in praktijk wordt gebracht. In de eindrapportage worden de conclusies daarvan weergegeven. Deze eindrapportage wordt in februari 2022 verwacht, als afronding naar de oude raad en overdracht naar de nieuwe raad.

2. Informatievoorziening

Informatievoorziening is een kernpunt in de relatie tussen college en raad. Welke lessen, aandachtspunten en leerpunten geeft de raad mee aan de nieuwe raad als het gaat om adequate en tijdige informatievoorziening?

Zijn er protocollen, werkwijze of handreikingen voor informatievoorziening die worden aanbevolen?

De informatievoorziening van het college van B&W aan de raad is verankerd in art. 16g van de Gemeentewet. Daar staat de zgn. actieve informatieplicht van het college aan de raad beschreven voor bepaalde en algemene zaken. Dat is dus het 'zenden' door het college. Het college moet proactief bepalen *wanneer hij welke informatie aan de raad verstrekt*.

Als de raad of raadsleden echter vinden dat zij over een bepaald onderwerp niet voldoende informatie hebben (gekregen), dan staan er in het Beverwijkse Reglement van orde voor de raad(svergaderingen) diverse instrumenten waarmee de raad de collegeleden kan 'dwingen' deze inlichtingen alsnog te verstrekken.

Daarnaast bestaan er ook afspraken, zoals dat de stukken uit de collegevergaderingen die elke week integraal voor de raadsleden beschikbaar komen via het raadsinformatiesysteem. Bovendien is het de gewoonte dat het college periodiek verschillende informatieve brieven voor de raad aanlevert. Ook deze brieven komen via het raadsinformatiesysteem beschikbaar voor de raad(sleden).

Het presidium van fractievoorzitters is het gremium waarbij afspraken kunnen worden gemaakt, geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

3. Raad als opdrachtgever en kadersteller

De raad is opdrachtgever (kadersteller) voor het college. Welke lessen en leerpunten geeft de raad mee als het gaat om:

3a. Grip en controle op begrotings- en verantwoordingsproces?

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. De gemeenteraad stelt bijvoorbeeld diverse verordeningen vast, die het college vervolgens moet uitvoeren. De raad is zo 'mchtig' dat hij zelfs wethouders of het hele college van b&w naar huis kan sturen, in het uiterste geval.

Daarnaast heeft de raad het zogenaamde budgetrecht, hetgeen betekent dat de raad de financiële middelen vaststelt waarmee het college in het budgetjaar aan de slag kan. In het kort komt het er op neer dat de raad in het voorjaar de voorjaarsnota vaststelt en in dezelfde raadsvergadering ook de jaarrekening van het voorafgaande kalenderjaar. Hierbij legt het college verantwoording af over zijn werkzaamheden gedurende dat afgelopen jaar.

In het najaar stelt de raad de najaarsnota vast en de begroting van het volgende kalenderjaar. Er is maandelijks een raadsvergadering om alle lopende zaken af te handelen, maar de raadsvergadering waarin de raad de begroting voor het volgende jaar vaststelt is een hoogtepunt, omdat de raad hiermee ook het beleid voor dat jaar en de financiering daarvan vaststelt.

Een recente ontwikkeling is de werkgroep van raadsleden en ambtenaren van de afdeling Financiën die kijkt naar verbeteringen in de begroting. De werkgroep komt ook in de nieuwe raad weer bij elkaar.

3b. Ervaringen met het maken van een raads- en/of coalitieprogramma?

In 2018 kozen 56 gemeenteraden er voor om met een raadsprogramma te werken in plaats met een coalitieakkoord. Dat deden ze om diverse redenen, de meest genoemde reden is de wens om de tegenstelling tussen coalitie en oppositie weg te nemen.ⁱ

Er zijn geen - recente - ervaringen in Beverwijk met een raadsprogramma. De laatste Beverwijkse ervaringen zijn met een coalitieprogramma:

3c. Over de wijze van het informatie- en formatieproces aan het begin van de raadsperiode?

In 2014 besloot de raad besloot om een coalitieprogramma 2014-2018, opgesteld door D66, GroenLinks, PvdA en CDA, als leidraad te hanteren voor het te voeren beleid voor de raadsperiode 2014-2018. Tevens heeft de raad toen het college van burgemeester en wethouders verzocht dit coalitieprogramma, en de daarin genoemde acties, uit te werken in een collegeprogramma voor de periode 2014-2018.

In 2018 nam de VVD naar aanleiding van de uitslag van de verkiezingen het initiatief om samen met GroenLinks de mogelijkheden te onderzoeken tot het realiseren van een (meerderheids)coalitie. Naar aanleiding van gesprekken en vervolgens onderhandelingen stelden de fracties van VVD, GroenLinks, D66 en CDA een coalitieprogramma op. Dit coalitieprogramma werd beschouwd als een kaderstellend stuk voor de raadsperiode 2018-2022. In mei 2018 besloot de raad om een coalitieprogramma 2018-2022, opgesteld door VVD, GroenLinks, D66 en CDA, als leidraad te hanteren voor het te voeren beleid voor de raadsperiode 2014-2018. Tevens heeft de raad toen het college van burgemeester en wethouders verzocht dit coalitieprogramma, en de daarin genoemde acties, uit te werken in een collegeprogramma voor de periode 2018-2022.

4. Raad in de regio

De gemeente neemt deel in regionale samenwerking en verbonden partijen. Het is belangrijk dat een nieuwe raad zijn nieuwe keuzes kan maken dan wel goed geïnformeerd is over de taken die in regionale samenwerking of verbonden partijen worden uitgevoerd.

- 4a. Hoe ziet het overzicht van alle vormen van regionale samenwerking en verbonden partijen met de beoogde doelen eruit, zodat de nieuwe raad daar kennis van kan nemen en daarover kan spreken hoe verder mee?**

Beverwijk is met 42.000 inwoners geen grote, maar zeker ook geen kleine speler binnen de lokale overheden. Om goed te kunnen functioneren is samenwerking met andere gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en regio's noodzakelijk. Denk bijvoorbeeld maar aan het simpel ophalen van huisvuil, dat voor meer efficiency samen met andere gemeenten via de HVC is geregeld. Beverwijk werkt met Velsen en Heemskerk samen in IJmond verband (Tata Steel is bijvoorbeeld zo groot dat haar oppervlak zich over deze drie gemeenten uitspreidt), maar maakt ook met nog veel meer gemeenten deel uit van Metropoolregio Amsterdam. De instellingen waarmee de gemeente samenwerkt noem je verbonden partijen.

Een overzicht van deze verbonden partijen zit in één van de vaste bijlagen bij de gemeenterekening.

- 4b. Welke lessen, aanbevelingen en leerpunten geeft de raad mee als het gaat om meer grip en controle op regionale samenwerking en verbonden partijen?**

De definitieve vorm van bestuurlijke samenwerking in de IJmond is na de besluitvorming in de raadsperiode 2018-2022 in de drie gemeenten nog onzeker. Met name de raadsgriffier participeert nu in onderling (ambtelijk) IJmondoverleg, waarbij de drie IJmondgriffiers gezamenlijk optrekken. Verder worden bij toerbeurt de bijeenkomsten in IJmond- en in groter verband ondersteund. Daarbij gaat het in het BOB-vergadermodel alleen om de eerste B (beeldvorming). Oordeelsvorming (en Besluitvorming) vindt alleen in de 'eigen' gemeente plaats.

De nieuwe raden zullen opnieuw een standpunt (moeten) gaan innemen over samenwerking.

5. Vergaderstructuur

Welke lessen heeft de raad getrokken uit het vergadermodel en welke adviezen en aandachts- en leerpunten geeft de raad mee aan de nieuwe raad over de gehanteerde werkwijze?

Voordat de raad vergadert

Er is een agendacommissie die bestaat uit de voorzitter van de raad en de voorzitters van de raadscommissies.ⁱⁱ De voorzitter van de raad is adviserend lid. De agendacommissie wijst uit zijn midden een eerste en tweede voorzitter aan.

De agendacommissie beslist ter zake van procedurele kwesties met betrekking tot de vergaderingen van de raad en de door de raad ingestelde commissies, waaronder in elk geval wordt begrepen:

- a. de vaststelling van de voorlopige agenda voor de raadsvergaderingen;
- b. de vaststelling van de agenda van de vergaderingen van de door de raad ingestelde commissies.

Fractievoorzitters of hun conform artikel 10 derde lid bekend gemaakte plaatsvervangers kunnen deelnemen aan de beraadslagingen tijdens vergaderingen van de agendacommissie.

Indien in de vergadering van de agendacommissie over een onderwerp gestemd moet worden, is de stemming beperkt tot de leden die raadslid zijn.

De agendacommissie stelt periodiek de lange termijnagenda vast.

Wanneer de raad vergadert

De gemeenteraad van Beverwijk probeert zo veel mogelijk te vergaderen via het zogenaamde **BOB**-model.

In dit model wordt eerst **Beeldvormende** informatie opgehaald. Dit gebeurt in de INFO-raadscommissie die in principe elke maand is ingepland, of in zogenaamde expertmeetings. Het verschil hiertussen is dat de INFO-raadscommissie een formelere setting kent, waarbij de vergadering volgens een bepaald stramien verloopt. Bij expertmeetings krijgen de raadsleden op informelere wijze door de ambtelijke experts informatie aangeboden.

Daarna wordt in de **Oordeelsvorming** met de fracties een discussie gevoerd. Dit gebeurt in de raadscommissies die ook in principe elke maand plaatsvinden. Dit gaat er formeel aan toe waarbij de commissie beslist of een raadsvoorstel rijp is om in de volgende raadsvergadering behandeld te worden. Ten slotte wordt in de raadsvergadering **Besloten**. De – over het algemeen door het college opgestelde – concept raadsbesluiten krijgen hier de finale behandeling en worden dan door middel van stemming formeel vastgesteld.

De raadsvergadering bestaat alleen uit raadsleden; raadsvoorzitter is de burgemeester die geen stemrecht heeft. Bij de commissie- en expertmeetingvergaderingen kunnen echter ook steunfractieleden aanwezig zijn. Steunfractieleden zijn aan partijen gelieerde personen die niet persé op de kieslijst hoeven te staan, maar wel in de gemeente Beverwijk wonen en verder voldoen aan de eisen die ook aan de raadsleden worden gesteld. Steunfractieleden mogen in de commissies ook meestemmen.

6. Voorzitter van de raad

Welke aanbevelingen en adviezen geeft de vertrouwenscommissie/commissie klankbordgesprekken mee aan de nieuwe raad?

Waar er sprake is van een doorlopende lijn van benoeming via klankbordgesprekken naar herbenoeming, verdient het aanbeveling om een permanente verordening te hebben die alle relevante werkzaamheden beschrijft. (Dat heeft de Raad van Beverwijk). De verslagen van de klankbordgesprekken die tijdens de ambtsperiode zijn gevoerd, kunnen door de vertrouwenscommissie in de herbenoemingsprocedure worden gebruikt om een goed beeld te krijgen over het functioneren van de burgemeester. De commissie houdt in beginsel jaarlijks, maar tenminste eens in de twee jaar, met de burgemeester een klankbordgesprek over het functioneren.

Aan herbenoeming gaat een procedure vooraf, waarin de zittende burgemeester, de gemeenteraad en de commissaris van de Koning een belangrijke rol spelen. De zittende burgemeester weegt af of hij voor herbenoeming in aanmerking wil komen en, zo ja, onder welke condities. De gemeenteraad formuleert een oordeel over het functioneren van de burgemeester in de vorm van een aanbeveling inzake de herbenoeming. De gemeenteraad draagt een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de beoordeling van het functioneren van de burgemeester mede plaatsvindt aan de hand van de profielschets en de verslagen van eerdere klankbordgesprekken tussen burgemeester en gemeenteraad en dat er een herkenbare lijn zit in de uitkomsten van de klankbordgesprekken en het oordeel over het functioneren van de burgemeester dat uit het herbenoemingsgespreksgesprek komt.

Zie ook:

<https://www.politiekeambtsdragers.nl/publicaties/brochures/2020/12/18/handreiking-burgemeesters-benoeming-herbenoeming-klankbordgesprekken-en-afscheid>

Tijdpad herbenoemingsprocedure

Hieronder staat het formele tijdpad voor de herbenoemingsprocedure aangeduid in het aantal maanden vooraf aan de officiële benoeming.

- Herbenoemingsprocedure aan de orde? Gesprek tussen burgemeester en commissaris van de Koning (8 maanden voor herbenoeming, dwz september 2022)
- Gemeenteraad (een vertegenwoordiging van) bereidt de aanbeveling voor. 4-8 maanden voor herbenoeming, dwz september 2022 - januari 2023)
- Gemeenteraad stuurt aanbeveling, door tussenkomst van commissaris van de Koning, aan minister van BZK 4 maanden voor herbenoeming (dwz januari 2023)

Relatie met oude/nieuwe raad:

De nieuwe raad wordt gekozen in maart 2022. De aanstaande 'oude' raad zal begin 2022 een klankbordgesprek (kunnen) houden.

Desgewenst zou - het hoeft niet, is een keuze - de 'nieuwe' raad (in casu fractievoorzitters) zou medio mei 2022 een klankbordgesprek (een soort startgesprek) kunnen houden. Op dat moment is de nieuwe raad wat 'gesetteld' en is er nog tijd tussen dat gesprek en het herbenoemingsproces dat de fractievoorzitters tussen september 2022 en januari 2023 voeren.

7. Raad als werkgever

Wat zijn de evaluatiepunten van de werkgeverscommissie en welke aandachts- en leerpunten geeft de raad mee aan de nieuwe raad?

De raad is formeel werkgever van zijn eigen ondersteuning, de griffie. Er is een werkgeverscommissie, bestaande uit drie raadsleden die de werkgeversrol van de raad uitoefent. Basis daarvoor is de Verordening werkgeverscommissie griffie gemeente Beverwijk en het Delegatiebesluit bevoegdheden van de gemeenteraad aan de werkgeverscommissie 2020.

De werkgeverscommissie stelt prioriteiten. Deze prioriteiten worden geborgd in het griffieplan. Met de medewerkers van de raadsgriffie worden daarvoor - bij voorkeur jaarlijks - persoonlijke ontwikkelingsgesprekken gehouden die allerlei kansen geven voor een combinatie van zowel persoonlijke ontwikkeling als doorontwikkeling van de griffie.

8. Raad en hulptroepen

Welke adviezen en aanbevelingen geeft de raad mee aan de nieuwe raad zodat de ondersteuning door Rekenkamer en accountant nog beter wordt verzekerd?

De raad kan zich, naast de griffie, laten ondersteunen door de accountant, de rekenkamercommissie, de auditcommissie en de commissie voor de behandeling van bezwaarschriften gemeenteraad. Zij zijn 'niet in dienst' van de raad, maar hebben een eigen verantwoordelijkheid. Wel kan de raad invloed uitoefenen op de taken die zij uitvoeren.

Rekenkamercommissie

De raad benoemt op voorstel van het presidium twee leden uit zijn midden en drie onafhankelijke leden. De raad neemt bij het benoemen van de raadsleden in de commissie het volgende in acht: één der leden wordt benoemd uit de leden van de fracties die tezamen de coalitie vormen, het andere lid wordt benoemd uit de leden van de overige fracties.

De onafhankelijke leden van de rekenkamercommissie worden benoemd voor een periode van drie jaar. De onafhankelijke leden kunnen door de raad op voordracht van de rekenkamercommissie maximaal twee keer worden herbenoemd voor een aansluitende periode van drie jaar. De commissie wijst uit haar onafhankelijke leden een voorzitter aan.

De commissie is belast met en verantwoordelijk voor de uitvoering van onderzoek. De rekenkamercommissie stelt een onderzoeksprogramma vast. De raad, het college alsmede burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen de rekenkamercommissie een gemotiveerd verzoek doen tot het instellen van een onderzoek.

Auditcommissie

Volgens de Verordening auditcommissie gemeente Beverwijk 2013 is er vaste commissie ten behoeve van de raad. De leden van de commissie worden door de raad uit zijn midden benoemd. De commissie heeft de volgende taken:

1. Het doen van aanbevelingen aan de raad voor het benoemen van de externe accountant na afloop van het contract met de accountant, en over het bijbehorende budget;
2. Het adviseren van de raad over de reikwijdte van de accountantscontrole;
3. Het adviseren van de raad over het vaststellen van de jaarrekening;
4. Het adviseren van de raad op het gebied van het risicomanagement van de gemeente.
5. Het voeren van eventuele discussies omtrent meerwerknota's met de externe accountant alsmede het accorderen van meerwerknota's.

De accountant

De accountant doet de accountantscontrole en adviseert de gemeente(raad). De afstemming met de accountant vindt in eerste instantie plaats via de Auditcommissie en op sommige (vaste) momenten met de gemeenteraad.

De commissie voor de behandeling van bezwaarschriften gemeenteraad

De commissie is belast met de voorbereiding van de beslissing door de raad op gemaakte bezwaren als bedoeld in artikel 1:5 van de Algemene wet bestuursrecht.

De commissie bestaat uit vijf leden, die worden benoemd, geschorst en ontslagen door de raad.

Minimaal twee leden maken geen deel uit van en zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van een gemeentelijk bestuursorgaan. De raad benoemt uit de leden van de commissie een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter, met dien verstande dat uitsluitend de leden die geen deel uitmaken van en niet werkzaam zijn onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan van de

gemeente Beverwijk voorzitter en plaatsvervangend voorzitter kunnen zijn. De raad kan plaatsvervangende leden benoemen.

De nieuwe raad zal in 2022 een voorstel ontvangen voor aanpassing van de verordening.

9. Agressie, intimidatie en integriteit

Welke lessen en aandachtspunten geeft de raad mee aan de nieuwe raad op zaken als omgang met agressie, intimidatie en integriteit? Zijn er vaste afspreekmomenten om over deze thema's te spreken en wat levert dat aan inzichten op voor de nieuwe raad?

Agressie en intimidatie

Onder raadsleden hoort men nog regelmatig 'dat je als politiek ambtsdrager tegen agressie of intimidatie moet kunnen'. Vaak worden incidenten niet gemeld. Dit blijkt bijvoorbeeld ook uit het door het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgebrachte rapport 'Gemeentelijke meld- en steunpunten na agressie, intimidatie en ondermijning'.

Raadsleden die zich bedreigd voelen doen er verstandig aan altijd aangifte te doen en melding te maken van de bedreiging bij de griffier en/of burgemeester van hun gemeente. Er zijn landelijke afspraken gemaakt over hoe politie en Openbaar Ministerie met meldingen van agressie en geweld om dienen te gaan, in het bijzonder van publieke ambtsdragers zoals raadsleden. Hoewel het open gesprek en de laagdrempeligheid bevorderen om hierover te komen spreken, kennen we in Beverwijk (gelukkig) geen gevallen waarin dit aan de orde is. Het blijft echter een gezamenlijke taak om het bewustzijn te vergroten en te blijven wijzen op welke wegen bewandeld kunnen worden mocht zoiets zich voordoen.

De griffier en burgemeester spelen bij dit proces een belangrijke rol. Raadsleden die te maken krijgen met agressie en geweld kunnen ook altijd terecht bij de Vertrouwenslijn. De Vertrouwenslijn kan raadsleden ondersteunen en tips geven. De Vertrouwenslijn is te bereiken via 0800 2800 200. Tevens kan het raadslid rechtsbijstand krijgen via de 'collegebeschermingsverzekering' van de VNG.

Integriteit

In het openbaar bestuur is integriteit een belangrijk thema. Dit is niet voor niets. Dat individuele bestuurders, gemeenteraadsleden en overheidsorganisaties geloofwaardig zijn en goed functioneren, is essentieel voor het vertrouwen in de overheid als geheel.

Integriteit is heel erg bepalend voor de kwaliteit van het openbaar bestuur. Ook kan integriteit het vertrouwen van burgers in hun overheid maken of breken. Aandacht voor integriteit is dus cruciaal, temeer omdat de overheid werkt met publieke middelen en op veel terreinen een monopoliepositie heeft. Raadsleden vervullen hierbij een voorbeeldfunctie voor de burgers.

Tijdens het Inwerkprogramma raad wordt op diverse momenten aandacht gevraagd voor het thema. In voorgaande jaren heeft de gemeente Beverwijk hier vorm aan gegeven door thema-avonden te organiseren waar diverse sprekers zijn uitgenodigd. Een rol voor de burgemeester is hier eveneens vanzelfsprekend weggelegd. Op basis van feedback wordt rekening gehouden met actualiteit en specifieke behoeften om op thema's in te gaan.

10. Formatieproces

Let met het oog op het formatieproces na de raadsverkiezingen op het volgende:

1. Als huidig raad is het verstandig om na te gaan of er voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar is op de griffie voor de ondersteuning bij de formatie. Als dat niet het geval is, maak daar dan budget voor vrij.

Over de ondersteuning moeten nog afspraken worden gemaakt. Voor zover het primair de raad betreft wordt de ondersteuning door of via de griffie geleverd. Dat speelt zeker bij de fase van informatie. Bij de daaropvolgende - fase van formatie is niet meer de raad (als geheel) betrokken, maar een deel van de raadsfracties (zij die onderhandelen over deelname aan het college). En zodra het college wordt/is gevormd is definitief het moment aangebroken dat de gemeentesecretaris de ondersteuning van de griffie overneemt. Deze fases gaan echter dynamisch in elkaar over, ook qua ondersteuning.

Qua capaciteit heeft de griffie ook zelf wat budget om in te huren. Dat is echter beperkt. Ook bij een fase waarbij de griffie(r) een leidende rol heeft, is ambtelijke ondersteuning gewenst. Dat wordt nog afgestemd.

2. Vaak heeft de griffier een lijstje van mogelijke verkenners. Bespreek als raad of dit lijstje van verkenners up-to-date is.

De griffier heeft geen lijstje met mogelijke verkenners. Als er behoefte aan is kan wel via (diens) netwerk worden nagegaan welke verkenner een goede optie zou kunnen zijn.

Er is wel een checklist voorbereiding verkiezingen en formatie. Vragen die daarin staan zijn onder meer:

Voor de verkiezingen:

- ✓ Wie komt wanneer voorafgaande aan de verkiezingen bij elkaar om na te denken over het proces?
- ✓ Wel/geen afspraken over een eventueel duidingsdebat en met welk doel (reflecteren op de uitslag/het in het openbaar maken of herbevestigen van afspraken om de onderhandelingen te starten)?
- ✓ Wel/geen afspraken over proces: grootste partij eerst?
- ✓ Wel/geen afspraken over externe verkenner: ja/nee? En wie? Moet deze persoon gedragen worden door alle partijen of komt de grootste partij met een voorstel?
- ✓ Wel/geen afspraken over ondersteuning? En rol driehoek?
- ✓ Wel/geen afspraken over rol burgemeester?
- ✓ Welke afspraken te maken over informatie over voortgang onderhandelingen?
- ✓ In hoeverre burgemeestersbrief met suggesties/handreikingen/adviezen? Of samen met driehoek?
- ✓ Wel/geen vergelijking verkiezingsprogramma's?
- ✓ Wel/geen afspraken over raadsprogramma/strategische raadsagenda en zo ja in welke vorm?

Na de verkiezingen:

- ✓ Bekrachtiging eerder gemaakte afspraken?
- ✓ Formatie versus inwerken
- ✓ Afscheid oude raad
- ✓ Installatie nieuwe raad

11. Specifieke onderwerpen

Welke lessen en aanbevelingen geeft de raad mee aan de nieuwe raad als het gaat om de rol en de positie van de raad op specifieke onderwerpen (zoals regionale energiestrategie (RES), nieuwe Omgevingswet, Sociaal Domein en andere grote en langlopende programma's en projecten)?

Het overdrachtsdocument richt zich op de (positie van de) raad en niet specifieke op inhoudelijke onderwerpen. Qua proces treedt de nieuwe raad in de plaats van de oude raad wat betreft het kaderstellen en controleren (van het college). De begrotingsstukken en meerjarige visies vormen een basis. Onderwerpen die in ontwikkeling staan in de Lange Termijn Agenda of worden daar later nog aan toegevoegd.

Op dit moment vindt nog afstemming plaats over het cursus- en introductieprogramma van de nieuwe raad. De globale inhoud is bekend en staat in het Draaiboek verkiezingen. Uit het introductieprogramma volgt (ook) dat er vanaf april expertmeetings zullen worden georganiseerd om de raad een toelichting te geven op die op specifieke onderwerpen en andere grote en langlopende programma's en projecten. De eerste expertmeetings welke worden ingepland bevinden zich (al) in een fase waarin het dossier zich gedurende 2022 richting het besluitvormingsproces gaat bevinden.

12. Procesoverdracht

12a. Heeft de raad op basis van eigen ervaring een advies voor de nieuwe raad over het bespreken van het overdrachtsdocument?

Dit is het eerste overdrachtsdocument van oude raad naar nieuwe raad in Beverwijk. Het overdrachtsdocument zal aan de oude en aan de nieuwe raadsleden ter beschikking worden gesteld. Het (nieuwe) presidium van fractievoorzitters zou het kunnen agenderen en bespreken. De griffier draagt hier zorg voor.

12b. Heeft de raad ervaringen met het inschakelen van externe bureaus en de wijze waarop met het college wordt gedeeld over wat goed gaat en wat beter kan?

De raad zou in het presidium via het bespreken van dit overdrachtsdocument nog ervaringen kunnen meegeven en aandachtspunten kunnen benoemen.

12c. Zijn er afspraken met de diverse commissies gemaakt of deze aan het einde van de raadsperiode een overdrachtsdocument maken met daarin adviezen voor uit te voeren verbeterpunten door de nieuwe raad?

Met de ambtelijke ondersteuning van zowel de rekenkamercommissie, bezwaarschriftencommissie raad En Auditcommissie heeft afstemming plaatsgevonden. Waar nodig is dat verwerkt in dit overdrachtsdocument.

12d. Worden er afspraken gemaakt over de overdracht op inhoudelijke thema's vanuit de ambtelijke organisatie?

Op dit moment vindt nog afstemming plaats over het cursus- en introductieprogramma van de nieuwe raad. De globale inhoud is bekend en staat in het Draaiboek verkiezingen. Uit het introductieprogramma volgt (ook) dat er vanaf april expertmeetings zullen worden georganiseerd om de raad een toelichting te geven op die op specifieke onderwerpen en andere grote en langlopende programma's en projecten. De eerste expertmeetings welke worden ingepland bevinden zich (al) in een fase waarin het dossier zich gedurende 2022 richting het besluitvormingsproces gaat bevinden.

12e. Geef als raad en griffie tijdig aan het college/ambtelijke organisatie aan dat de raad (mogelijk via het presidium) met de griffie een eigen overdrachtsdocument maakt vanuit het belang om de nieuwe raad de lessen en ervaringen mee te geven van de huidige raad. Dit overdrachtsdocument staat dus los van het overdrachtsdocument dat vanuit het college/ambtelijke organisatie wordt gemaakt op allerlei gemeentelijke inhoudelijke thema's.

Dat is ambtelijk al afgestemd.

De overdracht die vanuit het college/de ambtelijke organisatie plaatsvindt zal deels via warme overdracht (gesprekken, introducties) plaatsvinden en deels via overdrachtsdocumenten. Waar het de raad betreft wordt het zoals boven beschreven via het cursus- en introductieprogramma en via de expertmeetings.

ⁱ Bron: <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/routekaart-helpt-bij-keuze-raadsprogramma>

ⁱⁱ Bron: art 7 Reglement van orde Raad Beverwijk.